

Power Plays erindringsværksted

Forebyggelse af sexistiske krænkelser i omsorgsarbejdet

Krøjer, Jo; Padovan-Özdemir, Marta; Louhela, Helena; Nielsen, Birgitte Woge; Schjølberg, Anna ; Wrang, Natasha

Publication date:
2023

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Krøjer, J., Padovan-Özdemir, M., Louhela, H., Nielsen, B. W., Schjølberg, A., & Wrang, N. (2023). *Power Plays erindringsværksted: Forebyggelse af sexistiske krænkelser i omsorgsarbejdet*. Roskilde Universitet.
<https://www.jamstallutveckling.se/power-plays-erindringsvrksted>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain.
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact rucforsk@kb.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

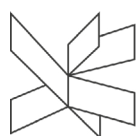
POWER PLAYS

ERINDRINGSVÆRKSTED

Forebyggelse af sexistiske
krænkelser i omsorgsarbejdet

Denne manual er et resultat af forskningsprojektet Power Plays – forebyggelse af sexistiske krænkelser gennem erindringsarbejde og forumteater i omsorgssektoren. Forskerne bag manualen er projektleder Marta Padovan-Özdemir (Roskilde Universitet), Jo Krøjer (Roskilde Universitet), Birgitte Woge Nielsen (VIA University College) og Helena Louhela (Oulu Universitet), samt Anna Schjøberg og Natasha Wrang (Jämställd Utveckling Skåne). Power Plays er støttet af Nordisk Information for Kundskab om Køn (NIKK).

VIA University
College

Indhold

Introduktion til værkstedet	04
Trinvis guide til at komme i gang	05
Forberedelse	06
Forberedende noter til Værkstedsfacilitatoren	07
Værkstedsfacilitatorens retningslinjer	08
Manual: Erindringsværksted	09-13

Appendiks 1: Ankerspørgsmål

Appendiks 2: Guidede interviewspørgsmål

Introduktion til værkstedet

Hvad er erindringsarbejde?

Erindringsarbejde (Erinnerungsarbeit) er en feministisk metode, som blev udviklet af den tyske marxistiske teoretiker og aktivist Frigga Haug. Erindringsarbejde benytter kritiske, kollektive refleksioner til at uddybe individuelle erindringer som en metode til at opnå viden om sociale magtstrukturer og finde måder at tænke og handle anderledes i dagligdagen.

Hvad er formålet med Power Plays erindringsværksted?

Power Plays erindringsværksted er en fokuseret metode til at opnå social forandring. Metoden er udviklet af den danske lektor i køn og arbejdsliv og feministiske forsker Jo Krøjer med inspiration fra Haug. I dette værksted bruger man individuelle erindringer og arbejder kollektivt med henblik på at udvikle kundskab om et bestemt emne. Emnet for dette erindringsværksted er sexistiske krænkelser på arbejdspladsen. Med udgangspunkt i deltageres personlige erfaringer udvikler deltagerne i dette erindringsværksted kollektivt deres forståelse af sexistiske krænkelser som en del af en større samfundsmæssig undertrykkelses- og ulighedsstruktur, hvordan de påvirker medarbejdere, og hvad der kan gøres for at forebygge dem på din specifikke arbejdsplads.

Trinvis guide til at komme i gang

1.

Kontakt ledelsen, og bed dem om at finde plads i kalenderen til dette værksted.

2.

Find kontaktpersoner til støttestrukturer på din arbejdsplads. Det kan være en arbejdsmiljørepræsentant, en tillidsrepræsentant eller en HR-medarbejder. Vær parat til at henvise en erindringsværkstedsdeltager til dem, hvis det bliver nødvendigt.

3.

Reserver et lokale, der sikrer et trygt og fortroligt rum.

4.

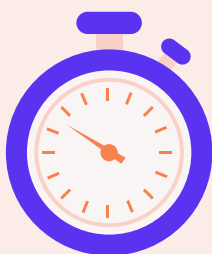
Giv arbejdspladsen besked om at erindringsværkstedet afholdes, og stil skriftligt materiale til rådighed om:

- a. Hvad er Power Plays erindringsværksted, og hvad er formålet med værkstedet?
- b. De støttestrukturer, der vil blive aktive-ret, hvis deltagerne føler sig utilpasse i løbet af eller efter værkstedet.

5.

Udvælgelseskriterier for deltagere:
Personer, som interesserer sig for sexistiske krænkelser på arbejdspladsen, og som har meldt sig frivilligt til at deltage i Power Plays erindringsværksted. Deltagerne behøver ikke at forberede sig. Alle de udvalgte deltagere skal deltage; man må ikke bare se på. Ledere kan ikke deltage.

Forberedelse

Tid

Inkl. pauser

5 deltagere **3 TIMER, 39 MIN**

4 deltagere **3 TIMER, 07 MIN**

3 deltagere **2 TIMER, 39 MIN**

Værkstedfacilitator

1

Deltagere

3-5

Materialer

- Ur
- Notesblokke og blyanter til alle deltagere
- Et stort stykke papir
- Frugt/kage/sandwich eller frokost
- Udskrevet eksemplar af:
  - Appendiks 1: Ankerspørgsmål
  - Appendiks 2: Interviewspørgsmål
  - Værkstedsfacilitatorens retningslinjer
  - Manualen

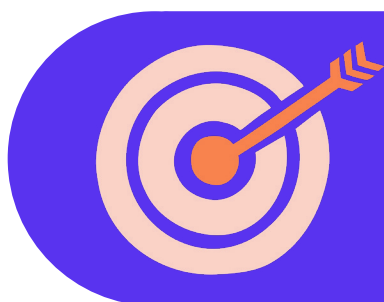
Der er ikke brug for computere eller andre elektroniske enheder.

Omgivelser

Et lokale skærmet fra udenforstående. Et bord med siddepladser til alle deltagere, hvor alle kan se hinanden.

Intensitet

Kan være følelsesmæssigt intenst for deltagerne.

Resultat

Nuancerede forståelser af, hvordan sexistiske krænkelser på arbejdspladsen udspiller sig. Forslag til handlinger til forebyggelse af sexistiske krænkelser på arbejdspladsen.

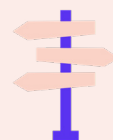
Forberedende noter til Værksteds- facilitatoren

Værkstedsfacilitatorens rolle er at guide processen i løbet af Power Plays erindringsværksted. Værkstedsfacilitatoren behøver ikke særlige færdigheder eller viden om sexistiske krænkelser for at facilitere denne værksted. Det er vigtigt, at deltagerne har tillid til Værkstedsfacilitatoren og føler sig trygge i vedkommendes selskab. Overvej, hvem der er bedst egnet til at være værkstedfacilitator på din arbejdsplads.

- Læs manualen omhyggeligt for at være grundigt forberedt og overbevist om, at du kan tilbyde et trygt rum, som føles roligt og sikkert. Det er vigtigt at følge manualen nøje.
- Denne metode er ikke ment som terapi. Derfor behøver du ikke have svar på alt eller være klædt på til at arbejde med følelser eller traumer. Brug dine lokale støttestrukturer i stedet.
- I Power Plays-værktøjskassen kan du finde eksempler på episodiske tekster fra tidligere værksteds til inspiration.

Værkstedsfacilitatoren retningslinjer

Sig til deltagerne, at du vil guide processen og holde styr på tiden.

Bed alle deltagere slukke deres mobiltelefoner og lægge dem væk. Gentag efter pauser.

Anbring det relevante, udskrevne ankerspørgsmål, så alle kan se det, og læs det højt.

Forklar kort, hvilken modus deltagerne skal svare i, dvs. runde, brainstorm, individuel skrivning osv.

Bed nogen om at melde sig frivilligt til at være den første, der svarer, eller bed en bestemt person om at være den første. Deltagerne skiftes til at svare, til tiden er gået for hver runde.

Når du er færdig med ankerspørgsmålet, skal du sige: "Vi fortsætter nu med det næste spørgsmål".

Få deltagerne til at føle sig trygge. Hold øje med følelserne i rummet, og mind deltagerne om, at de kan bede om en pause, hvis de har brug for det.

Mens Værkstedsfacilitatoren lytter til deltagerne, kan vedkommende lave "anerkendende" lyde og gestik såsom at nikke, smile og sige "ja/mmm", så deltagerne føler sig bekræftet.

Vær forberedt på, at dette emne kan være følelsesfremkaldende. Alle følelser er velkomne. Undlad at værdisætte eller fortolke følelserne. Bare lad dem være der.

Manual

Fase

Intro

2 min

Indramning

6 min

Indlednings- fasen

5 deltagere – 5 min

4 deltagere – 4 min

3 deltagere – 3 min

Ankerspørgsmål og instrukser

1. Hvad hedder du?

– Velkommen til navnerunden

Værkstedsfacilitatoren byder alle velkommen, siger sit navn og beder alle sige deres; det navn, de helst vil kaldes. Der kan bruges navneskilte.

2. Hvorfor er vi her?

3. Hvad er formålet med Power Plays erindringsværksted?

– Kort info fra Værkstedsfacilitatoren

- *Vis ankerspørgsmål 2 & 3 sammen.*
- *Værkstedsfacilitatoren understreger, at alle deltagere har meldt sig frivilligt til værkstedet.*
- *Værkstedsfacilitatoren gennemgår værkstedets formål og proces (som forklares i instruktionsteksten på side 3).*

4. Hvad er grundreglerne?

– Kort info fra Værkstedsfacilitatoren med tid til spørgsmål.

Grundreglerne respekt og fortrolighed kommunikeres til deltagerne:

- *Erindringsarbejde kræver et trygt rum. Vi lover at respektere værkstedets gensidige fortrolighed.*
- *Ingen kommer til at evaluere eller dømme jeres erindringer eller de involverede detaljer og følelser.*
- *Værkstedsfacilitatoren sikrer et tillidsfuldt miljø i værkstedet og guider processen for at sikre, at alle deltagere kan føle sig trygge.*
- *Stol på processen.*
- *Sæt mobiltelefonerne på flytilstand.*

5. Hvornår uddannede du dig til din profession, og hvorfor valgte du den profession? **1 MIN/PERSON**

– Præsentationsrunde

Præsentationsrunden tjener det dobbelte formål at præsentere deltagerne for hinanden og forankre dem i deres professionelle liv, og hvordan de er havnet på denne arbejdsplads.

Indkredsningssfasen

5 deltagere – 30 min

4 deltagere – 29 min

3 deltagere – 28 min

APPENDIKS 2

6. Hvad forstod du ved sexismen eller sexistiske krænkelser, første gang du husker at have hørt om fænomenet? **10 MIN**

– Fælles brainstorm

Brainstormen aktiverer deltagerens umiddelbare tanker og associationer om emnet – sexismen og sexistiske krænkelser.

7. Hvilken begivenhed, situation eller følelse fra dit arbejdsliv tænker du på, når du tænker på sexismen eller sexistiske krænkelser på arbejdspladsen? **15 MIN**

– Interviewøvelse i par

Bed nogen om at melde sig frivilligt til et interview foran gruppen. Påbegynd interviewet med ankerspørgsmål 7, og udbed dig flere detaljer om den pågældende erindring i ca. 5 minutter.

Guidede interviewspørgsmål:

- Hvilken begivenhed, situation eller følelse fra dit arbejdsliv tænker du på, når du tænker på sexismen og sexistiske krænkelser på arbejdspladsen?
- Bed om detaljer: Hvem er involveret? Hvor skete det? Hvad nøjagtigt gjorde sagde krænkeren? Hvem var ellers til stede? Hvordan havde du det?

Bed deltagerne danne par med personen til venstre for dem og gå et sted hen (i lokalet), hvor de kan interviewe hinanden, ligesom de lige så dig gøre. 5 min. til hvert interview.

8. Indkreds en episode, der illustrerer oplevelsen af at blive krænket sexistisk, som du gerne vil skrive om. **1 MIN/PERSON**

Bed hver deltager fortælle, hvilken episode de vil skrive om i værkstedet.

1. skrivefase

20 min

9. Skriv en episodisk tekst om en hændelse, der illustrerer en sexistisk og/eller sexistisk krænkende situation eller følelserne forbundet med en sådan.

– Individuel skrivning

Bed deltagerne skrive den valgte episode ned uden at forklare, hvorfor hvad skete i situationen. De skal bare nedfælde det så nøjagtigt og detaljeret som muligt. Hvor skete hvad? Hvem gjorde/sagde hvad? Derpå sidder deltagerne enkeltvis og skriver med kuglepen og papir, som Værkstedsfacilitatoren har uddelt.

PAUSE – 10 MIN

Fase

Udfoldelses- fasen

5 deltagere – 65 min

4 deltagere – 44 min

3 deltagere – 27 min

Ankerspørgsmål og instrukser

Stil en af de deltagende forfattere spørgsmål 10.

10. Vil du læse din tekst højt for os? **3 MIN**

– Individuel læsning

En deltager starter en kollektiv udfoldelsesrunde ved at læse sin tekst højt.

Stil resten af gruppen spørgsmål 11-12.

11. Hvad vil I gerne høre mere om? **1 MIN/PERSON**

– Spørgerunde, undtagen forfatteren

*Hver deltager beder forfatteren om flere detaljer, som mangler i den episodiske tekst, og som de gerne vil høre mere om. Forfatteren skal **ikke** svare men må gerne tage noter.*

12. Hvad genkender du? **1 MIN/PERSON**

– Spørgerunde, undtagen forfatteren. Forfatteren må gerne tage noter.

Deltagerne (undtagen forfatteren) siger, hvad de genkender i teksten. Dette er en måde at gøre erindringen fælles på.

Stil forfatteren spørgsmål 13.

13. Hvad kan du tage med dig fra kommentarerne? **1 MIN/PERSON**

– Forfatterens opsamling

Forfatteren fortæller, hvad den kollektive udfoldelsesfase har fået vedkommende til at tænke over.

Efter den første runde stilles spørgsmål 10 til en anden forfatter, og spørgsmål 11-13 gentages på samme måde som i første runde. Gentag, indtil alle har læst deres tekster højt og modtaget feedback. OBS: I spørgsmål 11+12 skal forfatteren lytte, **ikke** svare.

PAUSE – 15 MIN

Fase

2. skrivefase

16 min

Udfoldelsesfasen

5 deltagere – 32 min

4 deltagere – 26 min

3 deltagere – 20 min

Ankerspørgsmål og instrukser

14. Genskriv din tekst i 3.-person. Vælg en titel til den episodiske tekst.

- Individuel skrivning

Bed deltagerne genskrive deres episodiske tekst efter, hvad de har valgt fra den kollektive udfoldelsesfase.

Stil en af de deltagende forfattere spørgsmål 15.

15. Vil du læse din næste tekst højt? **3 MIN**

- Individuel læsning

Bed forfatteren læse sin tekst højt.

Stil resten af gruppen spørgsmål 16-17.

16. Hvad er det i teksten, der muliggør sexistisk adfærd i denne situation? **3 MIN/PERSON**

- Refleksionsrunde (alle)

Dette er en kollektiv udfoldelse af nye indsigter vedrørende sexismen på denne arbejdsplads.

Efter første runde stilles en anden forfatter spørgsmål 15. Gentag, indtil alle har læst deres tekster højt og diskuteret spørgsmål 16.

17. Hvilke opdagelser har vi gjort os om sexistiske krænkelse på arbejdspladsen? **2 MIN/PERSON**

- Refleksionsrunde (alle)

Dette relaterer viden fra den episodiske tekst mere bredt til almindelige sexismeproblemer i arbejdslivet.

Udfoldelsesfasen

5 deltagere – 15 min

4 deltagere – 12 min

3 deltagere – 9 min

18. Hvordan kan vi bruge vores nye viden til at forebygge sexistiske krænkelser på vores arbejdsplads? **2 MIN/PERSON**

- Fællesrunde (alle). Der udpeges en person til at notere alle idéer og forslag på en planche.

Dette åbner op for viden og idéer med forandringspotentialer. Deltagerne kommer med idéer. Dette her er noget, som deltagerne og arbejdspladsen kan tage med sig.

19. Hvad er din oplevelse af Power Plays erindringsværksted? **1 MIN/PERSON**

- Fællesrunde (alle)

Bed deltagerne om (kort!) at fortælle, hvordan det har været at deltage i værkstedet.

Afrundingsfasen

4 min

20. Er du OK? **3 MIN**

- Fællesrunde (alle)

Ankerspørgsmålet handler om deltagernes ve og vel. Værkstedsfacilitatoren i fortæller deltagerne, at de kan beholde deres nedskrevne episodiske tekster. Ellers bliver de makuleret for at sikre deltagernes integritet. Værkstedsfacilitatoren minder deltagerne om støttestrukturene, hvis de får brug for støtte og informerer om eventuelle næste tiltag til forebyggelse af sexistiske krænkelser på arbejdspladsen.

20. Tak. **1 MIN**

Værkstedsfacilitatoren takker alle for deres deltagelse. Den har virkelig været værdsat og er meget værdifuld.

1. Hvad hedder du?

2.

Hvorfor er vi her?

3.

**Hvad er formålet med
Power Plays
erindringsværksted?**

4.

**Hvad er
grundreglerne?**

5.

**Hvornår uddannede du
dig til din profession, og
hvorfor valgte du den
profession?**

6.

**Hvordan opfattede du
sexisme eller sexistiske
krænkelser, første gang
du husker at have hørt om
fænomenet?**

7.

Hvilken begivenhed, situation eller følelse fra dit arbejdsliv tænker du på, når du tænker på sexismen eller sexistiske krænkelses på arbejdspladsen?

8.

**Indkreds en episode, der
illustrerer oplevelsen af at
blive krænknet sexistisk, som
du gerne vil skrive om.**

9.

Skriv en episodisk tekst om en hændelse, der illustrerer en sexistisk og/eller sexistisk krænkende situation eller følelserne forbundet med en sådan.

10.

**Vil du læse
din tekst højt?**

11.

**Hvad vil du gerne
høre mere om?**

12.

**Hvad
genkender du?**

13.

**Hvad kan du tage
med dig fra
kommentarerne?**

14.

**Genskriv din tekst i
3.-person. Vælg en
titel til den episodiske
tekst.**

15.

**Vil du læse
din nye tekst højt?**

16.

**Hvad er det der
muliggør sexistisk
adfærd i denne
situation?**

17.

Hvilke opdagelser har vi gjort os om sexistiske krænkelser på arbejdspladsen?

18.

Hvordan kan vi bruge vores nye viden til at forebygge sexistiske krænkelsers på vores arbejdsplads?

19.

**Hvad er din oplevelse
af Power Plays
erindringsværksted?**

20.

Er du OK?

21.

Tak.

Appendiks 2:

Interviewspørgsmål

a. Hvilken begivenhed, situation eller følelse fra dit arbejdsliv tænker du på, når du tænker på sexismen og sexistiske krænkelser på arbejdspladsen?

b. Bed om detaljer, hvem er involveret? Hvor skete det? Hvad nøjagtig gjorde/sagde krænkeren? Hvem var ellers til stede? Hvordan havde du det?

a. Hvilken begivenhed, situation eller følelse fra dit arbejdsliv tænker du på, når du tænker på sexismen og sexistiske krænkelser på arbejdspladsen?

b. Bed om detaljer, hvem er involveret? Hvor skete det? Hvad nøjagtig gjorde/sagde krænkeren? Hvem var ellers til stede? Hvordan havde du det?

a. Hvilken begivenhed, situation eller følelse fra dit arbejdsliv tænker du på, når du tænker på sexismen og sexistiske krænkelser på arbejdspladsen?

b. Bed om detaljer, hvem er involveret? Hvor skete det? Hvad nøjagtig gjorde/sagde krænkeren? Hvem var ellers til stede? Hvordan havde du det?

a. Hvilken begivenhed, situation eller følelse fra dit arbejdsliv tænker du på, når du tænker på sexismen og sexistiske krænkelser på arbejdspladsen?

b. Bed om detaljer, hvem er involveret? Hvor skete det? Hvad nøjagtig gjorde/sagde krænkeren? Hvem var ellers til stede? Hvordan havde du det?

a. Hvilken begivenhed, situation eller følelse fra dit arbejdsliv tænker du på, når du tænker på sexismen og sexistiske krænkelser på arbejdspladsen?

b. Bed om detaljer, hvem er involveret? Hvor skete det? Hvad nøjagtig gjorde/sagde krænkeren? Hvem var ellers til stede? Hvordan havde du det?

